

It is understandable according – הניחא למאן דאמר כלי טמא חושב משקה – to the one who maintains an impure utensil is considered as liquid

Overview

One explanation why בוצרין בטהרה is because we are concerned perhaps he will harvest them in baskets which are טמא and those baskets will make the juice חשוב that it should be מכשיר the grapes. The גמרא asked this fits according to the מ"ד who maintains that a טמא can be מחשיב the משקה to be מכשיר (and then מטמא) the grapes, but how will that explanation fit according to the מ"ד who maintains that a טמא cannot be מחשיב the משקה to be מכשיר. רש"י commented that he does not know where this dispute is recorded. תוספות offers a source.

[בתוספתא] דמכשירין (פרק ד משנה ה') גבי עריבה שירד דלף לתוכה -

In the תוספתא of מכשירין מסכת regarding a bowl that rainwater was dripping into it -

בית שמאי אומר הרי זה בכי יותן כולי -

rules that this water is included in כי יותן (if it will be placed), etc. and the food in the bowl is מוכשר לקבל טומאה, and הוכשר לקבל טומאה, and ב"ה maintains they are not מוכשר -

במה דברים אמורים בטהורה אבל בטמאה הכל מודים הרי זה בכי יותן דברי רבי מאיר -

When is there this dispute (between וב"ה and ב"ש) when the עריבה was a טהורה, however if the עריבה was a טמאה, all agree that these foods are included in the כי עריבה (ב"ה) [because (even according to וב"ה) meaning they are מוכשר לקבל טומאה] יותן - ר"מ these are the words of ר"מ -

רבי יוסי אומר אחת טמאה ואחת טהורה -

however maintains whether the עריבה is a טמאה or whether it is a טהורה, the dispute remains -

בית שמאי אומרים בכי יותן ובית הלל אומרים אינו בכי יותן:

¹ In our תוספתא it is in ב"ה.

² The תורה writes in (ויקרא [שמיני] יא, לח) that טמא הוא לך (ויקרא [שמיני] יא, לח). This is a source for the laws of טומאה. The תורה spells the word יתן which would read 'he places' (meaning that a person has to wet the food); however the קרי is 'יותן', 'if it is placed' (meaning even if the food became wet without human intervention it is also מוכשר לקבל טומאה). The חכמים expounded this to mean that it need not be placed by a person, but the person must be pleased with the fruit becoming wet. The dispute between וב"ה and ב"ש is whether in this case the person is ליה or not. See there in the תוספתא that the מחלוקת is where בטלן לשופכן, he intended to pour out this rainwater.

³ The עריבה טמאה is מחשיב the דלף to be מכשיר the food.

⁴ According to ר"מ a טמא is מחשיב the משקה to be מכשיר (even according to ב"ה), however ר"י maintains that a כלי טמא is not מחשיב the משקה to be מכשיר (according to ב"ה [whom we follow]); these are the two מ"ד in our גמרא. See 'Thinking it over'.

ב"ש maintains it is בכי יותר (the food is טומאה), **while ב"ה maintains it is not בכי יותר** (the foods were not טמאה).

Summary

כלי טמא אינו חושב משקה ר"י maintains, while כלי טמא חושב משקה ר"מ maintains.

Thinking it over

The גמרא, after it answered that it is a גזירה that perhaps טמאות, asked יבצרנו בקופות, הניחא למ"ד כלי טמא חושב משקין, אלא למ"ד אין וכו' מא"ל. However תוספות has just shown that according to ב"ש both ר"מ ור"י agree that כלי טמא חושב משקה,⁵ and this גזירה of גזירה was made by שמאי; so what is the question מא"ל according to ב"ה, since here we are following ב"ש?⁶

⁵ See footnote # 4.

⁶ See מתק שפתים.